

Europaudvalget

REFERAT

AF 36. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: torsdag den 9. juni 2016
Tidspunkt: kl. 14.30
Sted: 2-133

Til stede: Mette Gjerskov (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Søren Søndergaard (EL), Nikolaj Villumsen (EL) og Rasmus Nordqvist (ALT).

Desuden deltog: udlændinge-, integrations- og boligminister Inger Støjberg og forsvarsminister Peter Christensen.

Punkt 1. Åbent samråd med udlændinge-, integrations- og boligministeren og forsvarsministeren om tilbagesendelse af flygtninge/migranter til Tyrkiet, jf. EEU alm. del - samrådsspørgsmål K, L og M. Besvarelse af K og L ved udlændinge-, integrations- og boligministeren og M ved forsvarsministeren

EUU alm. del (15) – samrådsspørgsmål K

EUU alm. del (15) – samrådsspørgsmål L

EUU alm. del (15) – samrådsspørgsmål M

EUU alm. del (15) - svar på spm. 40 om græske kystbevogtningsfartøjer og Frontex-fartøjer, der opsamler bådflygtninge i græsk farvand, ikke må sejle disse til Tyrkiet, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 42 om, hvorvidt danske udlændingemyndigheder betragter Tyrkiet som et sikkert tredjeland, og om hvilke kriterier der er afgørende for, om et land kan betragtes som sikkert tredjeland, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 43 om, hvilke kriterier der er afgørende for, om EU betragter et land som sikkert tredjeland – herunder landets grad af tilslutning til og efterlevelse af FN's flygtningekonvention fra 1951, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 48 om ministerens udtalelse på Europaudvalgets møde 4/3-16 om, at Flygtningenævnet i hver enkelt asylsag tager konkret stilling til, hvorvidt Tyrkiet er et sikkert tredjeland, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 49 om, hvorvidt Tyrkiet opfylder krav til et sikkert tredjeland, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 50 om, hvorvidt Tyrkiet opfylder krav til et sikkert tredjeland, jf. artikel 39, stk. 2 i direktiv om fælles procedure for tildeling og fratagelse af international beskyttelse, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 51 om, hvorvidt ministeren kan bekræfte, at Tyrkiet har ratificeret FN's flygtningekonvention med geografisk forbehold, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 52 om ministerens kommentarer til Human Rights Watchs pressemeddelelse af 23/11-15 "Turkey: Syrians Pushed Back at the Border", fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 53 om, ministerens kommentarer til Amnesty Internationals rapport "Europe's Gatekeeper – Unlawful Detention and Deportation of Refugees from Turkey", fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 71 om, hvorvidt Danmark har en menneskeretlig forpligtelse til at sikre sig, at asylansøgere, som overdrages fra danske myndigheder til Grækenland, ikke risikerer at blive videresendt til menneskerettighedskrænkelser, f.eks. i Tyrkiet, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 72 om, hvorvidt ministeren er enig i, at der som følge af aftalen mellem EU og Tyrkiet ikke længere er tale om åbne registreringscentre for flygtninge, der ankommer til Grækenland, men lukkede lejre, hvor man frihedsberøver flygtningebørn, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 70 om ministerens svar på B 107 - spm. 6, 7 og 21 i Finansudvalget om flygtningefaciliteten for Tyrkiet, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren, kopi til udenrigsministeren

EUU alm. del svar på spm. 78 om, hvorvidt et kommercielt eller privat skib under dansk flag, der opdager et skib i nød med flygtninge/migranter i EU-territorielt farvand eller internationalt farvand mellem Grækenland og Tyrkiet, er forpligtet til at sende skibe/mennesker retur til Tyrkiet, fra erhvervs- og vækstministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 79 om, hvilke lande der har tilføjet Tyrkiet til deres nationale liste over sikre tredjelande, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 80 om, hvor mange danske myndighedspersoner der pr. henholdsvis 1. juni 2016 og 1. oktober 2017 planlægges udsendt til tjeneste i Grækenland, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 81 om, hvad den aktuelle situation er i Grækenland ift. sagsbehandling af flygtninge/migranter, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EU-note (15) – E 32 (note af 18/2-16 om en fælles EU-Tyrkiet handlingsplan for håndteringen af flygtningekrisen)

Spørgsmål K

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

"Mener ministeren, at det er tilfredsstillende og hensigtsmæssigt, at der tilsyneladende er forskellige forpligtelser for danske myndighedspersoner, der udsendes til Grækenland for at assistere med håndtering af flygtningestrømmen til Europa, når det gælder spørgsmålet om tilbagesendelse af flygtninge/migranter til Tyrkiet? Spørgsmålet stilles på baggrund af, at ministeren i EEU alm. del – svar på spørgsmål 66 oplyser, at danskere, som evt. vil komme til at deltage i Frontex-operationen Poseidon i Det Ægæiske Hav, ikke må sejle

nødstedte flygtninge til Tyrkiet. Samtidig kan danskere, som udsendes til at assistere med eksempelvis asylbehandling i græske hotspot, sagtens være medvirkende til aktivt at tilbagesende asylansøgere til Tyrkiet.”

Spørgsmål L

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

”Hvad er ministerens holdning til, at danske myndighedspersoner, som udsendes til at assistere med eksempelvis asylbehandling i græske hotspot, kan være medvirkende til aktivt at tilbagesende asylansøgere til Tyrkiet i det omfang, Grækenland betragter Tyrkiet som et sikkert tredjeland, når en flygtning/migrant, der ankommer direkte til Danmark, ikke vil blive sendt tilbage til Tyrkiet, der af de danske myndigheder (samt 16 ud af 27 andre medlemslande ifølge EUU alm. del - svar på spørgsmål 43) ikke betragtes som et sikkert tredjeland?”

Søren Søndergaard forklarede, at formålet med samrådet var afklaring. Der var blevet sagt ting, der stak i forskellige retninger på forskellige tidspunkter og i forskellige medier. I første omgang – med samrådsspørgsmål K og L – ønskede han at få afklaret, om regeringen vurderer Grækenland og Tyrkiet som usikre lande, man ikke kan sende folk tilbage til; hvilke konsekvenser det har for danske myndighedspersoner, der er udstationeret i Grækenland for at hjælpe med asylansøgningsbehandlingen; og hvilke konsekvenser det kan have for personel på danske krigsskibe.

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg vil gerne besvare spørgsmål K og L samlet. Det er vigtigt for mig at understrege, at alle overførsler fra Grækenland til Tyrkiet i medfør af EU-Tyrkiet-erklæringen skal ske i overensstemmelse med EU-retten og international ret. Det fremgår direkte af EU-Tyrkiet-erklæringen. Det har vi været inde på før her i udvalget. Både Grækenland og Tyrkiet har foretaget visse ændringer af deres nationale lovgivning, og Tyrkiet har givet en række garantier om behandling af asylansøgere, som tilbagesendes. Situationen for de pågældende asylansøgere i Grækenland er derfor anderledes end for asylansøgere, der opholder sig i Danmark, da asylansøgerne i Grækenland er omfattet af EU-Tyrkiet-erklæringen og dermed af Tyrkiets garantier. Det er de græske myndigheder, der afgør asylsagerne, og som tager stilling til, om der kan ske tilbagesendelse til Tyrkiet. Her tager de græske myndigheder også stilling til, om de garantier, der er modtaget fra Tyrkiet, i den enkelte sag er tilstrækkelige.

Jeg vil også gerne understrege, at de danske asyleksperter fra Udlændingestyrelsen bistår de græske myndigheder med at gennemføre interview med ansøgerne og med forberedelsen af behandlingen af asylansøgningerne. Vurderingen og selve afgørelsen af, om en asylansøger kan tilbagesendes fra Grækenland til Tyrkiet, besluttet ene og alene af de græske myndigheder under overholdelse af europæisk og international ret.

Med hensyn til opsamling af nødstedte i Det Ægæiske Hav er det sådan, at hvis et dansk statsskib kommer nødstedte til undsætning, vil Danmark være ansvarlig for at sikre den enkeltes rettigheder og friheder efter bl.a. den europæiske menneskerettighedskonvention. Muligheden for at overdrage nødstedte personer fra et dansk statsskib vil derfor i hver situation afhænge af en konkret vurdering af bl.a., om det kan ske i overensstemmelse med princippet om nonrefoulement.

Med hensyn til Frontex-operationen Poseidon kan jeg oplyse, at operationens mandat foreskriver, at nødstedte personer skal sejles til Grækenland og ikke til Tyrkiet.

Søren Søndergaard ville gerne have afklaret, om danske embedsmænd kan medvirke til at bryde konventionen. Han forstod udmærket, at det ikke er danske embedsmænd, der afgør sager i Grækenland. Det gør de græske myndigheder i henhold til deres fortolkning af den europæiske menneskerettighedskonventions forpligtelser. Men de græske myndigheder fortolker disse forpligtelser sådan, at de godt kan sende folk tilbage til Tyrkiet. En embedsmand udstationeret fra Danmark kan altså komme til at medvirke til, at de græske myndigheder træffer en afgørelse om at sende folk tilbage til Tyrkiet. I København ville vedkommende aldrig nogensinde komme i den situation at medvirke til at sende folk tilbage til Tyrkiet, for det er i strid med den danske opfattelse af vores forpligtelser. En embedsmand, der i Danmark i henhold til den danske fortolkning af konventionerne afviser at sende folk tilbage til Tyrkiet, kan blive udstationeret i Grækenland og her medvirke til, at de græske myndigheder gør lige præcis det. Kan danske embedsmænd medvirke til noget, der i dansk lovgivning er uacceptabelt?

Hvis der er tale om statsskibe, som f.eks. krigsskibe, vil Danmark være direkte ansvarlig for at sikre den enkeltes rettigheder og friheder efter den europæiske menneskerettighedskonvention, herunder for ikke at overdrage personer fra skibet til en stat, hvor de risikerer at blive udsat for behandling i strid med konventionens artikel 3. Det vil sige, at et statsskib er ansvarligt for ikke at udlevere folk til Tyrkiet – og heller ikke til Grækenland, hvis Grækenland videresender til Tyrkiet.

Søren Søndergaard syntes ministeren vævede, da hun talte om skibe under dansk flag. De er under dansk jurisdiktion, og personer, som opsamles af dem, vil være underlagt dansk jurisdiktion. Men hvis det er sådan, skal kaptajnerne instrueres om, at man ikke kan sejle folk til Tyrkiet, før der sker en ændring. Og i det omfang, Grækenland sender folk tilbage til Tyrkiet, kan man heller ikke sende folk tilbage dertil. Var ministeren enig i det?

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at danske embedsmænd ikke kan bryde internationale konventioner som led i det arbejde, de laver i Grækenland. Spørgsmålet om de danske statsskibe lå tæt op ad spørgsmålet til forsvarsministeren. Danske statsskibe ville godt kunne sætte folk i land i Grækenland, hvis Grækenland overholder reglerne. Det er reguleret efter de internationale søfartsregler.

Søren Søndergaard gentog sit spørgsmål om, hvorvidt danske embedsmænd risikerede at medvirke til noget, der efter dansk lovgivning er uacceptabelt. Ministeren afviste dette,

og det betød vel, at så længe Danmark fortolker sine forpligtelser, som man gør i dag, kan danske embedsmænd ikke medvirke til at udsende folk til Tyrkiet fra Grækenland. De kan hverken være med til at forberede det eller servere kaffe for de embedsmænd, der træffer de afgørelser om at sende folk tilbage til Tyrkiet, for det var i modstrid med dansk lovgivning.

Søren Søndergaard spurgte igen, om ministeren var enig i, at skibe, der sejler under dansk flag, er underlagt dansk jurisdiktion, og at personer, som opsamles af dem, vil være underlagt dansk jurisdiktion.

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at det sidste spørgsmål havde erhvervs- og vækstministeren svaret på i sit svar på spørgsmål 78, og det henholdt hun sig til. På spørgsmålet om situationen i Grækenland svarede hun, at de pågældende asylansøgere i Grækenland opholdt sig der og ikke i Danmark. De var omfattet af EU-Tyrkiet-erklæringen og af de garantier, Tyrkiet havde givet. De danske asyleksperter bistod de græske myndigheder med f.eks. indledende interviews, der leder op til afgørelsen af sagerne. Men det var de græske myndigheder, der afgjorde dem.

Forvirringen kom måske af, at situationen var en anden for de asylansøgere, som man havde med at gøre her, fordi de var omfattet af EU-Tyrkiet-aftalen og de garantier fra Tyrkiet, den omfattede. De danske embedsfolk foretog bare de indledende manøvrer, og så er det op til de græske myndigheder at afgøre sagerne.

Rasmus Nordqvist spurgte, om ikke det at bistå de græske myndigheder var det samme som at hjælpe. Hjælp danske embedsmænd til hjemsendelser til Tyrkiet, som var et ikke-sikkert tredjeland i dansk optik, og som man dermed ikke kunne sende hjem til fra Danmark? Ved at bistå medvirker man til, at beslutningen om hjemsendelse bliver truffet. På den måde var de udsendte danske embedsmænd jo en del af den proces, der fører til tilbagesendelse af afviste asylansøgere tilbage til et ikke-sikkert tredjeland. Han kunne ikke se, hvordan man kunne holde dem udenfor, når de så tydeligt var med til at hjælpe. Hvordan kunne de stå inde for de beslutninger?

Udlændinge- og integrationsministeren gentog, at de danske myndigheder ikke hjalp de græske med at træffe beslutninger. De danske myndigheder lavede interviews og klarlagde sagerne, hvorefter græske embedsmænd tog en beslutning. De danske embedsmænd havde slet ikke beføjelser til at træffe beslutninger. Danmark leverede medarbejdere til den del, EASO stod for. Det var de indledende manøvrer til de græske myndigheders efterfølgende beslutningsproces.

Rasmus Nordqvist spurgte, om ikke også beslutningsprocessen bestod af de indledende interviews, som de danske embedsmænd leverede. Derved bistod de Grækenland i deres beslutningsproces. Han kunne ikke se, hvordan man kunne adskille det indledende arbejde fra beslutningsprocessen, som jo også omfatter indsamling af informationer.

Udlændinge- og integrationsministeren sagde, at de talte forbi hinanden. De udstationerede danske embedsfolks bistand var et led i kæden, men ikke på nogen måde udslagsgivende. De klarlagde rejseruter og historik, interviewede og lagde fakta frem, men de havde ingen beføjelser til at træffe beslutninger. Processen med at afklare historierne og forløb var bare forberedende, det var ikke heri, myndighedsudøvelsen bestod. Det var neutrale interview.

Søren Søndergaard troede ikke, de talte forbi hinanden. Der var et dilemma, ministeren ikke ville forholde sig til: Danske embedsfolk var sat til at understøtte noget, der var i strid med dansk lovgivning. De samme mennesker ville aldrig bidrage til sådan en afgørelse, hvis de sad i Danmark. Ministerens argument var, at det skete i henhold til EU-Tyrkiet-aftalen, men ministeren måtte bekræfte at Danmark ikke havde ændret indstilling til Tyrkiet pga. aftalen mellem EU og Tyrkiet. Man mente stadig, det var i strid med konventionerne at sende folk dertil. Det var et dilemma, at danske embedsmænd arbejdede for nogle græske myndigheder, der var blevet pålagt ikke at betragte tilbagesendelser til Tyrkiet som konventionsstridige. Det var et relativt stort spørgsmål, som skulle afklares.

Ministeren henviste det andet spørgsmål til erhvervs- og vækstministeren. Det kunne Søren Søndergaard ikke forstå, for han sad med to papirer. I det fra erhvervs- og vækstministeren stod der: "...af reglerne følger, at nødstedte, som tages ombord på et skib, skal behandles humanitært. Endvidere har skibene ved hændelser med nødstedte en generel forpligtelse til at efterleve eventuelle påbud fra kompetente myndigheder." Hvilke kompetente myndigheder var det? Søsikkerhedskonventionen indeholdt ingen forpligtelser til at skibene skal transportere nødstedte personer til en EU-havn eller Tyrkiet. Der var ingen påbud, men var der forbud? Det var et totalt ikkesvar fra erhvervs- og vækstministeren, som egentlig burde have siddet med til samrådet. Men der var også et papir fra justitsministeren, som var fuldstændig klart. Her stod der, at "...skibe, der sejler under dansk flag, er underlagt dansk jurisdiktion, og personer som opsamles af sådanne skibe vil ligeledes være underlagt dansk jurisdiktion." Var udlændinge- og integrationsministeren enig med justitsministeren?

Udlændinge- og integrationsministeren troede, at de gik skævt af hinanden, fordi erhvervs- og vækstministeren svar handlede om handelsskibe, mens justitsministerens svar handlede om krigsskibe. Hvis Søren Søndergaard ikke var tilfreds med svaret, måtte han spørge de to ministre igen. Ressortet var delt. Søren Søndergaard havde gentaget sit spørgsmål om de danske embedsmænds bidrag, men det var stadig sådan, at de pågældende asylansøgere i Grækenland var omfattede af reglerne i EU-Tyrkiet-erklæringen og dermed også de tyrkiske garantier. Danmark var ikke omfattet af den erklæring. De danske medarbejdere bistod, men afgørelsen om, hvorvidt man opnåede asyl i Grækenland, var græsk.

Søren Søndergaard sagde, at justitsministeren talte om skibe, der sejler under dansk flag, ikke krigsskibe. Han syntes stadig, ministeren skulle basere sig på justitsministerens svar. Det ville afklare en del af de sidste måneders tvetydigheder, om hvilke forpligtelser der ville være for en kaptajn på et civilt dansk skib under dansk flag.

Formanden sagde, at det var et vigtigt spørgsmål, hvad en dansk kaptajn skulle rette sig efter, hvis vedkommende tog nødstedte ombord.

Udlændinge- og integrationsministeren anbefalede at stille spørgsmålet til justitsministeren, hvis område det var. Uden at gøre sig klog på hans område kunne det være dansk straffelovs anvendelsesområde, der blev henvist til. Udlændingeloven gælder f.eks. ikke uden for Danmark.

Formanden spurgte, om ikke det svarede til dansk territorium, når der blev sagt dansk jurisdiktion. Det ville sige, at det var de danske regler, der gjaldt.

Udlændinge- og integrationsministeren ville nødig svare på spørgsmålet, der var uden for hendes ressort.

Kenneth Kristensen Berth syntes, at oppositionen bankede på en død sild – og det var ikke ministeren, han mente. Hvis man nu forestiller sig en dansk asylsag, hvem er så ansvarlig for afgørelsen – er det den, der afslutter sagen, eller den, der foretager indledende interview?

Kenneth Kristensen Berth havde stillet forsvarsministeren et spørgsmål om NATO og flådefartøjet Absalons deltagelse i Det Ægæiske Hav, på baggrund af at forsvarsministeren den 11. februar 2016 på TV 2 News meget kategorisk havde tilkendegivet, at de opsamlede personer ville blive sejlet i land i Tyrkiet. Det var blevet bekræftet i forsvarsministerens svar S-640. Det fremgik af det tysk-græsk-tyrkiske forslag, at eventuelle nødstedte, som var sejlet ud fra Tyrkiet og efterfølgende opsamlet af skibe under NATO's kommando ville blive sejlet tilbage til Tyrkiet. Det svar var han glad for. Men der var desværre blevet retireret en lille smule på det. Gjaldt det stadig?

Nikolaj Villumsen spurgte, om danske myndigheder betragtede Tyrkiet som et sikkert tredjeland efter indgåelsen af EU-Tyrkiet-aftalen. Hvis ikke, ville han gerne vide, hvordan danske embedsmænd kunne medvirke til at udføre noget, der stred imod dansk lovgivning.

Udlændinge- og integrationsministeren svarede, at forsvarsministeren selv måtte svare på det, der handlede om hans udsagn. Hun svarede Nikolaj Villumsen, at Danmark ikke så Tyrkiet som et sikkert tredjeland. Man kunne fra dansk side stille embedsmænd til rådighed, som var med til at klarlægge sagerne, fordi de ikke traf beslutninger. Så enkelt er det.

Asylansøgerne i Grækenland var stillet anderledes end dem i Danmark, fordi de var omfattet af EU-Tyrkiet-erklæringen og de garantier, der lå i den. De danske embedsmænd

kunne selvfølgelig godt bistå de græske myndigheder, f.eks. med at lave interviews. De var ikke med til at tage beslutninger, gentog ministeren.

Nikolaj Villumsen syntes, det var et skråplan, at danske embedsmænd kunne medvirke til noget, der var i modstrid med dansk lovgivning. Ville danske myndigheder være fritaget for ansvar, hvis de medvirkede til at syriske asylansøgere blev sendt fra Grækenland til Tyrkiet og derfra videre til Syrien?

Udlændinge- og integrationsministeren sagde, at de danske myndigheder ikke havde ansvaret, da de ikke traf beslutningerne. De bistår med at indhente oplysninger, men medvirker ikke til udsendelse. Hun forstod ikke ordvalget, for de danske embedsmænd "medvirkede" ikke til tilbagesendelse. Hvori bestod det ulovlige i at interviewe og samle de oplysninger, man lægger til grund for en beslutning? Der var ikke mere at komme efter.

Formanden takkede udlændinge- og integrationsministeren og gav ordet videre til forsvarsministeren til besvarelse af samrådsspørgsmål M.

Samrådsspørgsmål M

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

"Ministeren bedes redegøre klart for, hvilke forpligtelser/instrukser det danske flådefartøj Absalon, som i efteråret 2016 skal deltage i en NATO-mission i Det Ægæiske Hav, vil komme til at operere under, hvis Absalon i EU-territoriet eller internationalt farvand mellem Grækenland og Tyrkiet opsamler nødstedte flygtninge/migranter: Vil Absalon skulle sende skibe/mennesker retur til Tyrkiet eller sikre, at de opsamlede nødstedte og evt. deres skib afleveres sikkert til en EU-havn (Grækenland)? Spørgsmålet stilles bl.a. på baggrund af, at det af ministerens besvarelse af EUU alm. del, spørgsmål 37, fremgår, at danske militære skibes muligheder for overdragelse af nødstedte personer til et tredjeland vil afhænge "af en konkret vurdering i hver enkelt situation", på baggrund af ministerens udtalelser til TV 2 News den 11. februar 2016 om, at det danske flådefartøj Absalon, i tilfælde af at man opbringer fartøjer med flygtninge/migranter, vil bringe dem tilbage til Tyrkiet og endelig på baggrund af, at NATO's generalsekretær Jens Stoltenberg den 26. februar 2016 slog fast, at nødstedte flygtninge, der reddes af NATO-skibe i Det Ægæiske Hav, vil blive returneret til Tyrkiet (NATO and Europe's Refugee and Migrant Crisis: Opinion Piece by NATO Secretary General Jens Stoltenberg, den 26. februar 2016)."

Forsvarsministeren: Tak for spørgsmålet, der giver mig lejlighed til at redegøre for Absalons planlagte deltagelse i den NATO-flådestyrke, som på nuværende tidspunkt har otte skibe indsat i Det Ægæiske Hav, samt principperne for danske flådefartøjers håndtering af evt. opsamlede nødstedte flygtninge. De mange flygtninge og migranter, som ankommer til Europa, er en stor udfordring for alle berørte lande. Krisen har som bekendt lagt et væsentligt pres på EU i forhold til håndteringen af krisen, herunder eksempelvis i forhold til bekæmpelse af menneskesmugling, presset mod de indre og ydre grænser, den humanitære situation i Grækenland, samarbejdet med tredjelande, for bare et nævne nogle få. Derfor fremlagde Tyskland, Tyrkiet og Grækenland på NATO-forsvarsministermødet den 10.-11. februar 2016 et fælles forslag til, hvordan NATO kan støtte EU og landene i regionen med at imødegå denne fælles udfordring, herunder at bekæmpe kriminelle smuglernetværk i Det Ægæiske Hav. Forslaget mødte bred politisk opbakning på NATO-mødet, hvor også Danmark støttede forslaget, og den 25. februar godkendte det Nordatlantiske Råd en overordnet ramme for den nuværende indsats i Det Ægæiske Hav.

Formålet med NATO's indsats er at bidrage med overvågning og informationsindhentning, der vil blive stillet til rådighed for Frontex samt de græske og de tyrkiske kystvagter i området. Indsatsen varetages på nuværende tidspunkt af skibe fra henholdsvis Tyskland, Grækenland, Tyrkiet, Holland, Frankrig og Storbritannien, som indgår i NATO's stående flådestyrkers fregatgruppe 2, hvortil Danmark i perioden fra medio september til medio december i år har tilmeldt det fleksible støtteskib Absalon. Opgaven omfatter ikke at stoppe skibe eller personer, men der vil evt. blive tale om at komme nødstedte til assistance i overensstemmelse med gældende internationale regler på området. Jeg skal i den forbindelse bemærke, at det af NATO's beslutning af 25. februar i det Nordatlantiske Råd fremgår, at al assistance til nødstedte er et juridisk og operativt ansvar for det enkelte land, som deltager i operationen. Det er samtidig en del af beslutningen, at eventuelle nødstedte, der er sejlet ud fra Tyrkiet, og som måtte blive opsamlet af NATO's skibe, ilandsættes i Tyrkiet igen. Dette skal ses som en overordnet politisk tilkendegivelse, som jeg stadig støtter og finder fornuftig. Det er dog selvfølgelig en forudsætning, at det kan ske i overensstemmelse med de gældende regler på området.

Forsvaret skal i sit virke naturligvis respektere Danmarks nationale og internationale forpligtelser, herunder menneskerettighederne. Det har jeg også understreget flere gange i forbindelse med besvarelsen af tidligere spørgsmål fra Folketinget om dette emne. Muligheden for at overdrage nødstedte personer til et tredjeland vil afhænge af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, herunder om det kan ske i overensstemmelse med nonrefoulementprincippet i bl.a. den europæiske menneskerettighedskonvention. Hvorvidt nødstedte flygtninge vil kunne ilandsættes i et givet land, vil således konkret blive vurderet i den aktuelle situation af Forsvarsministeriet sammen med de øvrige relevante myndigheder. Vurderingen vil bl.a. indeholde Udlændinge- Integrations- og Boligministeriets vurdering af forholdene i det aktuelle land på det pågældende tidspunkt i forhold til vores overholdelse af nonrefoulementprincippet. Jeg kan derfor ikke på forhånd oplyse, om nødstedte flygtninge, som et dansk krigsskib om 3-6 måneder frem i tiden eventuelt samler op, kan sættes i land i Tyrkiet eller i et andet land. Jeg vil gerne her bemærke, at vi ikke indtil nu

har modtaget oplysninger om, at skibe under NATO's kommando har opsamlet nødstedte under den igangværende indsats i Det Ægæiske Hav. Jeg vil dog gerne understrege, at det for regeringen er afgørende, at Forsvaret i forbindelse med dansk deltagelse i internationale operationer respekterer Danmarks nationale og internationale forpligtelser. Det vil selvsagt også være tilfældet i forbindelse med Absalons deltagelse i NATO's stående flådestyrkers fregatgruppe 2.

Søren Søndergaard sagde, at justitsministeren havde udtalt sig mere. Han bad forsvarsministeren bekræfte, at et dansk krigsskib hverken kunne levere nødstedte flygtninge tilbage til Tyrkiet eller til Grækenland.

Forsvarsministeren sagde, at det afhang af den konkrete sag. Han lænede sig op ad udlændinge- og integrationsministerens svar.

Søren Søndergaard syntes ikke, det var godt nok. Det var fangesagen om igen. Kaptajnerne derude havde brug for et klart svar. Ministeren sagde, de selvfølgelig ikke skal sejle folk tilbage til et land, der ikke overholdt konventionerne, som vi fortolker dem i Danmark. Det ville sige, at de i dag hverken kunne sejle dem tilbage til Tyrkiet eller til Grækenland. Måske var situationen helt anderledes om 3 eller 6 måneder. Kunne man som ansat i det danske forsvar være helt tryk ved, at man ikke blev sat til at bryde med den danske opfattelse af de internationale konventioner?

Forsvarsministeren sagde, at præmissen var, at der var tale om flygtninge, men det afhang af en konkret vurdering. Når Absalon skulle sendes af sted, ville der blive udarbejdet retningslinjer og direktiver for, hvordan sådan en situation skal håndteres.

Rasmus Nordqvist bad ministeren uddybe, hvad han mente med en konkret vurdering af, om det er asylansøgere. Skulle der flyves embedsmænd fra Grækenland ud til skibene i helikopter for at behandle sagerne? Der måtte da være principielle afgørelser, så man ikke behøvede at have embedsmænd ombord. Hvem vurderer, om man kan aflevere de nødstedte det ene eller det andet sted, eller om man skal behandle sagerne i Danmark?

Kenneth Kristensen Berth troede, at en stor del af den danske befolkning ville ønske, man kunne opsigte de elendige internationale konventioner, der forhindrer en i at gøre det nødvendige for, at Europa stadig eksisterer om 60 år i den forstand, man kender det i dag. Han syntes ikke forsvarsministeren havde taget de samme forbehold som i sit svar den 17. februar. Det kunne skyldes, at dette svar blev givet før den formelle beslutning den 25. februar. Som han hørte forsvarsministeren, sagde han, at selv om der var en aftale om at sætte dem i land i Tyrkiet, ville Danmark på grund af sin tilslutning til en række elendige og forældede konventioner skulle tage de nødstedte ombord og behandle deres asylbehandling i Danmark. Hvis det var på det grundlag, man havde sendt et flådefartøj af sted til Det Ægæiske Hav, kunne man lige så godt reklamere med, at hvis man er i stand til at borde et dansk skib, er det det samme som at nå hele vejen til den dansk-tyske grænse, hvor man kan anmode om asyl. Det kunne han ikke se behovet for. Han spurgte, om ministeren kunne komme i tanke om et eneste eksempel på en situation, hvor en nødstedt

person kunne sættes i land i Tyrkiet med respekt for de internationale konventioner, som Danmark desværre har tilsluttet sig.

Forsvarsministeren understregede, at det var sådan, når man samler en forulykket op i henhold til internationale søfartsregler, og det havde endnu ikke været tilfældet, selv om operationen pågår. Den magnet, Kenneth Kristensen Berth talte om, havde han svært ved at få øje på. Der var nogle forbehold over for den overordnede politiske aftale. Danmark skulle overholde de danske og internationale regler, og det betød også, at man skal vurdere, om Tyrkiet er et sikkert land. Der skulle ikke være et sagsbehandlingsapparat ombord, men der kom til at være en behandling, som Søværnet ikke havde mulighed for at foretage, så de ville få nogle instruktioner for, hvordan situationen skal håndteres, hvilke oplysninger man skulle prøve at få frem, og så ville man i samarbejde med de ansvarlige myndigheder, der skal træffe afgørelsen, behandle sagen. Som udgangspunkt, når man opsamlér nødstedte, skal man sætte dem af i nærmeste sikre havn, men det var så under forudsætning af, at man i det land, havnen ligger, lever op til nonrefoulementforpligtelsen.

Rasmus Nordqvist spurgte, om det ville sige, man ville bede Søværnet indsamle oplysninger og overlevere dem til de danske myndigheder, der skulle behandle asylansøgningerne. Hvis de nødstedte søger om asyl, skal sagen vel behandles efter gældende internationale konventioner. Hvordan kan man gøre det ombord på skibet uden embedsmænd?

Forsvarsministeren sagde, at man her talte om nødstedte. Man kan ikke søge om asyl på et dansk krigsskib. Det er reglerne om nødstedte og menneskerettigheder, der afgør, at man kan sætte dem af i den nærmeste sikre havn. Det fremgik også af svaret på spørgsmål 17, at en ansøgning om asyl ifølge udlændingebekendtgørelsens paragraf 20, stk. 1, skal indgives her i landet.

Rasmus Nordqvist sagde, at hvis en nødstedt ombord på et skib præsenterer sig som tyrisk flygtning, kunne vedkommende vel ikke bare sendes tilbage til Tyrkiet. Han ville gerne forstå deres retsstilling. Det var et principielt spørgsmål, om man tager stilling til, om de er flygtninge, eller bare siger, de er nødstedte og kan sættes af. Og hvis man skulle tage stilling til det, skulle der vel en grad af sagsbehandling til. Hvor og hvordan foregår den?

Nikolaj Villumsen havde først syntes, at ministeren var klar og i tråd med justitsministeren: Hvis der var tale om asylansøgere, kan man ikke udlevere dem til Tyrkiet og Grækenland, fordi det ikke er sikre tredjelande. Men nu var han kommet i tvivl. Hvad gør man, hvis man samler f.eks. tyrkiske flygtninge op?

Søren Søndergaard sagde, at det ikke bare var et juridisk skoleridt. Enhedslisten havde i løbet af det sidste år advaret mod Tyrkiets islamistiske præsident Erdogans kurs mod borgerkrig. Journalister var blevet fyret, aviser lukket og redaktører myrdet. 200.000 var på flugt internt i Tyrkiet, og nu forbød man de facto det kurdiske parti, der fik over 10 pct. af

stemmerne ved sidste valg. Hvis der blev borgerkrig i Tyrkiet, var det ikke bare nogle hund-rede tusinde, der vil flygte. Der måtte være nogle retningslinjer for, hvordan man behandler de mennesker. Man kan ikke have nogen tvivl om, hvorvidt Danmark kan finde på at sende dem tilbage til Tyrkiet, hverken fra Danmark eller via udsendte danskere fra Grækenland eller et skib i Det Ægæiske Hav. Det var vigtigt at få afklaret. Han opfordrede ministrene til at få koordineret deres udmeldinger, gerne under opsyn af justitsministeren, for det troede han der ville komme den klareste melding ud af.

Forsvarsministeren sagde, at hans svar i begge omgange handlede om nødstedte, som er omfattet af et andet regelsæt, men man endte lidt samme sted. Selvfølgelig skulle man overholde de internationale regler, og derfor kunne man ikke aflevere nødstedte i et land, der ikke er sikkert. Det beroede på en konkret vurdering. Den juridiske ramme var, at man skulle overholde menneskerettighederne. Nødstedte skal ikke sættes af i nærmeste havn, men i nærmeste sikre havn. De danske og internationale regler gjaldt også, når der var tale om nødstedte og ikke asylansøgere.

Punkt 2. Åbent samråd med udlændinge-, integrations- og boligministeren om Tyrkiets overholdelse af flygtningekonventionens forbud mod refoulement, jf. EEU alm. del – samrådsspørgsmål N, O og P

EEU alm. del (15) – samrådsspørgsmål N

EEU alm. del (15) – samrådsspørgsmål O

EEU alm. del (15) – samrådsspørgsmål P

EEU alm. del (15) - svar på spm. 40 om, hvorvidt græske kystbevogtningsfartøjer og Frontex-fartøjer, der opsamler bådflygtninge i græsk farvand, ikke må sejle disse til Tyrkiet, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 42 om, hvorvidt danske udlændingemyndigheder betragter Tyrkiet som et sikkert tredjeland, og hvilke kriterier der er afgørende for, om et land kan betragtes som et sikkert tredjeland, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 43 om, hvilke kriterier der er afgørende for, om EU betragter et land som sikkert tredjeland – herunder landets grad af tilslutning til og efterlevelse af FN's flygtningekonvention fra 1951, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 48 om ministerens udtalelse på Europaudvalgets møde 4/3-16 om, at Flygtningenævnet i hver enkelt asylsag tager konkret stilling til, hvorvidt Tyrkiet er et sikkert tredjeland, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 49 om, hvorvidt Tyrkiet opfylder krav til et sikkert tredjeland, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 50 om, hvorvidt Tyrkiet opfylder krav til et sikkert tredjeland, jf. artikel 39, stk. 2 i direktiv om fælles procedure for tildeling og fratagelse af international beskyttelse, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 51 om, hvorvidt ministeren kan bekræfte, at Tyrkiet har ratificeret FN's flygtningekonvention med geografisk forbehold, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 52 om, ministerens kommentarer til Human Rights Watchs pressemeddelelse af 23/11-15 "Turkey: Syrians Pushed Back at the Border", fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 71 om, hvorvidt Danmark har en menneskeretlig forpligtelse til at sikre sig, at asylansøgere, som overdrages fra danske myndigheder til Grækenland, ikke risikerer at blive videresendt til menneskerettighedskrænkelser, f.eks. i Tyrkiet, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EEU alm. del (15) - svar på spm. 72 om, hvorvidt ministeren er enig i, at der som følge af aftalen mellem EU og Tyrkiet ikke længere er tale om åbne registreringscentre for flygtninge, der ankommer til Grækenland, men lukkede lejre, hvor man frihedsberøver flygtningebørn, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 73 om, hvorvidt ministeren er enig i, at det primære ansvar for at yde flygtningebeskyttelse ligger hos stater frem for humanitære organisationer og nødhjælpsorganisationer, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 79 om, hvilke lande der har tilføjet Tyrkiet til deres nationale liste over sikre tredjelande, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EU-note (15) – E 32 (note af 18/2-16 om en fælles EU-Tyrkiet handlingsplan for håndteringen af flygtningekrisen)

Samrådsspørgsmål N

Stillet af Rasmus Nordqvist (ALT)

"Har ministeren og/eller Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet før eller i forbindelse med indgåelsen af flygtningeaftalen mellem EU og Tyrkiet af 18. marts 2016 været vidende om, at Tyrkiet ikke overholder flygtningekonventionens forbud mod refoulement, der betyder, at et land ikke må udsende mennesker til risiko for tortur, umenneskelig og nedværdigende behandling. I bekræftende fald bedes ministeren redegøre for, fra hvornår og i hvilket omfang ministeren og ministeriet har haft denne viden, og hvilke overvejelser ministeren har gjort sig i den forbindelse. Samrådsspørgsmålet stilles på baggrund af artiklen "Danmark kendte til tvangsudvisninger med torturrisiko" fra tv2.dk den 23. maj 2016."

Spørgsmål O

Stillet af Rasmus Nordqvist (ALT)

"Mener ministeren, at Danmark bør opretholde sin støtte til flygtningeaftalen mellem EU og Tyrkiet af 18. marts 2016 set i lyset af eksempler på, at Tyrkiet ikke overholder flygtningekonventionens forbud mod refoulement, jf. artiklen "Danmark kendte til tvangsudvisninger med torturrisiko" fra tv2.dk den 23. maj 2016?"

Spørgsmål P

Stillet af Rasmus Nordqvist (ALT)

"Er det ministerens opfattelse, at vi som følge af flygtningeaftalen mellem EU og Tyrkiet af 18. marts 2016, som Danmark støtter, risikerer, at flygtninge, der jf. flygtningekonventionen skulle have beskyttelse i et EU-medlemsland (eller i hvert fald have ret til at søge beskyttelse), i strid med nonrefoulementprincippet udsendes fra Tyrkiet til lande, hvori de er i risiko for at blive udsat for tortur eller andre overgreb?"

Rasmus Nordqvist begrundede sine spørgsmål, der også handlede om Tyrkiet-EU-aftalen og om den kritik, der var af, om aftalen er lovlig. Baggrunden for spørgsmålene var en artikel fra Amnesty Internationals medlemsblad, som var blevet omtalt på TV 2 den 23. maj. Den handlede om, at man har haft viden om Tyrkiets refoulement af flygtninge i ministeriet,

og om, hvorvidt Danmark så kan støtte aftalen med Tyrkiet, når Tyrkiet bryder den og sender folk tilbage til Syrien. Amnesty International havde fået aktindsigt i et internt dokument den 8. oktober, hvor der tydeligt står, at Tyrkiet ikke lever op til kravet om nonrefoulement. Hvor lå den viden henne i ministeriet? Og kunne man fortsat støtte aftalen, når Tyrkiet ikke overholder internationale regler?

Udlændinge-, integrations- og boligminister: Lad mig starte med spørgsmål N. Lad mig først sige, at vi ved, at Tyrkiet ikke har implementeret flygtningekonventionen fuldt ud, og at Tyrkiet senest den 3. juni er blevet kritiseret af Amnesty International for ikke at overholde forbuddet mod refoulement.

EU-Tyrkiet-erklæringen hviler på den klare forudsætning, at der i hver enkelt sag skal foretages en individuel og konkret vurdering af, hvorvidt tilbagesendelse fra Grækenland til Tyrkiet kan ske i fuld overensstemmelse med EU-retten og international ret, og herunder forbuddet mod refoulement. Som jeg allerede har nævnt, er det de græske myndigheder, der afgør asylsagerne, og som tager stilling til, om der kan ske tilbagesendelse til Tyrkiet.

Senest i Folketingets Europaudvalg har jeg refereret til en afgørelse fra de græske appelmyndigheder, som omgør en afgørelse om tilbagesendelse fra myndigheden i første instans. Det viser, at der ikke er tale om nogen form for automatisk hjemsendelse af asylansøgere, men at der foretages en individuel og konkret vurdering i hver enkelt sag. Jeg kan også fortælle, at der på nuværende tidspunkt ikke er sendt asylansøgere tilbage til Tyrkiet fra Grækenland.

Dernæst vil jeg gerne besvare spørgsmål O og P samlet. Jeg vil gerne starte med at sige, at regeringen støtter EU-Tyrkiet-erklæringen, men som jeg allerede har redegjort for, hviler støtten på den klare forudsætning, at der i hver enkelt sag skal foretages en individuel og konkret vurdering af, hvorvidt tilbagesendelse fra Grækenland til Tyrkiet sker i fuld overensstemmelse med EU-retten og international ret.

Som jeg allerede har nævnt, fremgår det også direkte af teksten i EU-Tyrkiet-erklæringen. Erklæringen vedrører et særligt arrangement mellem EU og Grækenland på den ene side og Tyrkiet på den anden. Både Grækenland og Tyrkiet har som sagt foretaget visse lov-mæssige ændringer, og Tyrkiet har afgivet en række garantier for asylansøgere, som tilbagesendes fra Grækenland til Tyrkiet på baggrund af erklæringen.

En anden væsentlig del af erklæringen er EU-Tyrkiet-faciliteten på de 3 mia. euro, som netop skal gå til at forbedre asylansøgerens vilkår i Tyrkiet. Som bekendt kan der blive tale om yderligere 3 mia. euro i støtte. Hensigten med erklæringen er derfor at skubbe på en udvikling henimod, at Tyrkiet bliver et sikkert tredjeland for flygtninge og asylansøgere.

Med andre ord skal man huske på, at der er tale om en proces, som kun lige er begyndt. Jeg ønsker ikke at foreholde mig til den konkrete artikel, som der refereres til i spørgsmål O, men det er klart, at regeringen kun kan støtte tilbagesendelse fra Grækenland til Tyrkiet,

hvis det sker i overensstemmelse med EU-retten og international ret, herunder overholdelse af princippet om nonrefoulement. I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at vores vurdering ikke har ændret sig. Danmark har ikke hidtil betragtet og betragter fortsat ikke Tyrkiet som et sikkert tredjeland, men vi følger naturligvis løbende udviklingen i Tyrkiet.

EU-Tyrkiet-erklæringen er et særligt arrangement, hvor de græske myndigheder foretager en konkret vurdering af, hvorvidt der kan ske tilbagesendelse til Tyrkiet på baggrund af bl.a. en række lovgivningsmæssige ændringer i Tyrkiet og Grækenland samt de tyrkiske garantier vedrørende behandlingen af asylansøgere. Situationen for de pågældende asylansøgere i Grækenland er derfor anderledes end for asylansøgere, der opholder sig i Danmark.

Til slut vil jeg gerne sige, at den afgørelse fra de græske appelmyndigheder – som jeg nævnte i forbindelse med forelæggelsen i fredags her i udvalget af RIA-dagsordenen, og som jeg efterfølgende har sendt til udvalget – netop viser, at tilbagesendelse til Tyrkiet ikke sker pr. automatik, og at princippet om nonrefoulement håndhæves.

Formanden mindede om, at nonrefoulement betyder forbud mod tilbagesendelse til tortur og uværdig behandling.

Rasmus Nordqvist sagde, at det ikke var for at gå ind i den samme diskussion som på det foregående samråd om forskellen på at bistå og medvirke. Det her handlede om Danmarks politiske støtte til en aftale, der har nogle konsekvenser. Ministeren sagde, der ikke var sket tilbagesendelser fra Grækenland. Ham bekendt havde der været artikler om tilbagesendelser, herunder tilbagesendelser på forkert grundlag, hvor de afviste asylansøgere ikke havde fået de rigtige oplysninger. Derudover havde Amnesty International talt om, at sagsbehandlingen i Grækenland ifølge deres rapporter var stærkt mangelfuld. Der var mange ting i aftalen, man ikke kunne stå inde for. Hvornår ville man trække i nødbremsen og sige, at det ikke var godt nok? Aftalen går imod alle de principper, man har, og ministeriet har været vidende om behandlingen af flygtninge i Tyrkiet.

Udlændinge- og integrationsministeren sagde, at der ikke var tilbagesendt afviste asylansøgere. Det var en politisk afvejning af, om man skulle støtte aftalen eller ej. Det afgørende var, at aftalen arbejder for international ret og EU-ret. Aftalen med Tyrkiet var et led i en positiv udvikling, som man skulle fremme. Alting var bestemt ikke perfekt, hverken i Tyrkiet – som Danmark ikke betragter som et sikkert tredjeland – eller i Morialejren f.eks. Men man arbejder hen mod noget bedre, og det var de danske bidrag med til. Rasmus Nordqvists udlægning var en politisk betragtning, men der var mange sider af sagen. Hvis man ikke bakkede op om aftalen, risikerede man, at det gik i den forkerte retning.

Rasmus Nordqvist gav ministeren ret i, at det var et politisk spørgsmål, men det handlede også om internationale love og konventioner. Han ville med glæde æde sin gamle hat og give ministeren en cola, hvis Tyrkiet tiltræder de internationale flygtningekonventioner. Når man støtter en aftale økonomisk og politisk, har man et medansvar for, hvordan den bliver

håndhævet. Det kunne ikke bare skubbes over på Grækenland. Ministeriet kendte til Tyrkiets ubehagelige behandling af flygtninge, allerede da man forhandlede om aftalen. På et tidspunkt måtte man trække i nødbremsen. Man måtte undersøge, hvem der er blevet tilbagesendt fra Grækenland. I pressen havde der stået, at nogle af dem ikke havde fået opfyldt deres rettigheder, og at man derfor ikke vidste, om de var asylansøgere, fordi det var gået lidt hurtigere i starten. Hvad var Danmarks ansvar her?

Udlændinge- og integrationsministeren syntes spørgsmålet var relevant, men man burde også spørge sig selv om, hvad konsekvenserne af ikke at deltage ville være. Ville det fremme flygtninge og migranternes situation? Det mente hun ikke. I selve erklæringen stod der: "Alle nye irregulære migranter, der kommer fra Tyrkiet til de græske øer fra den 20. marts 2016, vil blive tilbagesendt til Tyrkiet. Dette vil finde sted i fuld overensstemmelse med EU-retten og folkeretten og således udelukke enhver form for kollektiv udsendelse. Alle migranter vil blive beskyttet i overensstemmelse med de relevante internationale standarder og under overholdelse af nonrefoulementprincippet". Ministeren mente, at aftalen trak i den rigtige retning. Det kunne man se, i og med at der også var foretaget lovændringer i Tyrkiet siden da. Dermed ikke sagt at alting var perfekt.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvornår man ville sige stop, når man så, at den internationale lovgivning ikke blev fulgt, selv om man havde skrevet det ind i aftalen. Hvor langt ville ministeren gå, fordi hun troede, flygtningene ville få det bedre? Det var farligt overhovedet at indgå en aftale med et land, der ikke har tiltrådt flygtningekonventionerne. Det burde have været det første krav. Hvor gik ministerens grænse?

Udlændinge- og integrationsministeren sagde, det var et dybt politisk spørgsmål, hvornår man skulle sige stop. Aftalen var stadig positiv for de flygtninge og migranter, den omfattede. Hun mente, at de 3 mia. euro, der var givet i forbindelse med aftalen, var med til at forbedre deres forhold. Der var en aftale om flere økonomiske midler. Tyrkiet var i gang med en politisk proces med lovændringer. Kenneth Kristensen Berth ville måske mene, det gik lige lovlig hurtigt, fordi Tyrkiet ville få visumfrihed, når de havde opfyldt de mange punkter. Det viste en vilje til at forbedre landets lovgivning.

Nikolaj Villumsen spurgte til ministerens holdning til situationen i Grækenland efter aftalen. Han havde besøgt Morialejren på Lesbos ugen før med en delegation fra Europarådet. Der opstod optøjer, fordi nogle troede, de var fra EU, og det udløste en voldsom vrede. De flygtninge, der ikke var fra Syrien, følte sig diskriminerede, fordi de ikke fik behandlet deres asylsager. Som følge af EU-Tyrkiet-aftalen fokuserer man på at behandle asylansøgerne fra Syriens sager i håbet om at kunne udvise dem til Tyrkiet eller få dem fordelt af EU som en del af den fordelingsnøgle, man var blevet enige om, men ikke var kommet i gang med at bruge. Derfor tog man ikke hensyn til, hvad folks beskyttelsesbehov var, men diskriminerede i stedet på baggrund af, om folk var fra Syrien eller ej. Var det acceptabelt?

Søren Søndergaard sagde, at den diskrimination, Nikolaj Villumsen nævnte, var en af aftalens konsekvenser. Derudover var der vedholdende forlydender om, at Tyrkiet forhindrer asylansøgere i at komme ind i Tyrkiet. Var ministeren ikke bekymret for det? Det fremgik bestemt ikke af EU-Tyrkiet-aftalen, at Tyrkiet skulle forhindre folk i at få asyl, men grænsen mellem Syrien og Tyrkiet var nogle steder lukket. Der var store områder, hvor flygtninge samles op på den syriske side af grænsen, så de ikke kan komme et sted hen, hvor de kan søge asyl og få behandlingen gennemført på anstændige vilkår. Var det ikke endnu et aspekt ved aftalen, der var gået helt galt?

Udlændinge- og integrationsministeren sagde, at alle asylansøgere skulle have prøvet deres sag. Syrerne havde som følge af aftalen fået behandlet deres sager først, det var en prioritering. Så vidt hun havde forstået det, var man nu i gang med at behandle de pakistanske asylansøgers sager. Nogle havde ulyksaligvis ventet lidt længere. Hun svarede Søren Søndergaard, at hun ikke ville kommentere forlydender, og gentog, at man med aftalen støttede op om en positiv proces i Tyrkiet.

Nikolaj Villumsen sagde, at de forlydender, Søren Søndergaard nævnte, bl.a. handlede om, at IS var rykket frem i den nordlige del af Syrien nord for Aleppo og havde erobret oprørerkontrollerede områder og overløbet flygtningelejre, hvorfra folk var flygtet mod den tyrkiske grænse, som de så ikke havde fået lov at krydse. Det var bl.a. Human Rights Watch, der havde dokumenteret det. Det var altså ikke bare løse rygter, og det handlede om meget alvorlige problemer. Det lå i EU-Tyrkiet-aftalen, at de græske myndigheder skulle lukke lejrene, eksempelvis Morialejren, som efter sigende skulle have de bedste forhold af de fem hotspotlejre. Alligevel var forholdene her så elendige, at der opstod optøjer, da Europarådsdelegationen blev forvekslet med en delegation fra EU. Der blev sat ild til skraldespande i desperation over de elendige forhold i lejrene, fordi dem, der ikke var syrere, ikke fik prøvet deres asylsager. UNHCR havde også trukket sig ud af lejrene som følge af EU-Tyrkiet-aftalen. Var det en acceptabel konsekvens af aftalen, som Danmark kunne stå inde for?

Søren Søndergaard sagde, at han med ordet forlydender havde underdrevet betydningen af fotografiske beviser, filmmateriale, menneskerettighedsrapporter. Men det var rimelig klart for enhver, der ville se, at der var meget store problemer med diskrimination i Grækenland, hvor der var folk, der ikke fik behandlet deres asylansøgninger; ved den tyrkisk-syriske grænse, hvor der var folk, som ikke blev lukket ind i Tyrkiet, og med behandlingen af flygtninge i Tyrkiet. Danmark havde tilsluttet sig aftalen på forventet efterbevilling – på baggrund af en forventning om, at Tyrkiet ville leve op til den. På et eller andet tidspunkt var der vel så basis for en evaluering af, hvordan det gik. Hvornår forventede ministeren, at aftalen skulle evalueres?

Udlændinge- og integrationsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at hun selv havde set Morialejren, som ikke fungerede optimalt. Hun havde i øvrigt været bekymret for de danske medarbejders sikkerhed dernede, hvad hun også havde givet udtryk for over for EASO's direktør og den græske minister. Det skulle være i orden, ellers kunne Danmark ikke have udsendt medarbejdere dernede. Man var gået i gang med at lave flere åbne

lejre på de græske øer, så man gjorde noget for at forbedre forholdene, men det var ikke optimalt endnu.

Ministeren mente ikke, at Danmarks tilslutning havde været på forventet efterbevilling. Danmark gik med for at forbedre vilkårene og presse på for en udvikling. Aftalen blev løbende evalueret på hvert eneste rådsmøde, hvor Kommissionen afrapporterer.

Rasmus Nordqvist bemærkede, at man var gået ind i en aftale for at presse på en udvikling, men nu var man begyndt at godkende brud på internationale konventioner. Og det er det, man ser lige nu. Han forstod ikke, at ministeren ikke ønskede at sige stop og genoverveje støtten til en aftale, der blev kritiseret sønder og sammen af samtlige internationale organisationer, Danmark nogensinde havde lyttet til, når det kom til menneskerettigheder og flygtninge. Han forstod ikke, at Tyrkiets aftalebrud ikke blev taget mere alvorligt, og at ministeren ikke var mere bekymret.

Nikolaj Villumsen forstod på ministeren, at evalueringen foregik løbende på rådsmøderne. Ville ministeren nævne problemet med åbenlys diskrimination mellem syriske flygtninge og andre flygtninge på det kommende rådsmøde? Ville ministeren rejse spørgsmålet om det fuldstændig absurde forhold, der får det hele til at sande til, at EU gennem memorandummet til Grækenland har forbudt dem at ansætte nye offentligt ansatte, hvorefter Grækenland bliver sat til at lave asylbehandlinger for de 50.000 flygtninge i landet? Grækenland måtte ikke ansætte tolke og sagsbehandlere. De penge, EU havde givet til at løse problemet, var blevet givet gennem UNHCR, som havde trukket sig ud af hotspottene, efter at EU-Tyrkiet-aftalen havde gjort dem til lukkede asylfængsler. Man havde nu et nedbrudt asylsystem, der skulle behandle alle ansøgningerne ud fra et diskriminationsprincip, som han ikke troede var i tråd med konventionen. Ville ministeren nævne det?

Udlændinge- og integrationsministeren sagde, at der ikke var tradition for en bordrunde efter Kommissionens afrapporteringer. Det stod grækerne frit for at omprioritere, og måske var der også en god grund til fra græsk side at kigge tingene lidt efter i sømmene. Hun havde ikke tænkt sig at nævne de ting, Nikolaj Villumsen nævnte. Om det, han kaldte diskrimination, sagde hun, at syrerne ganske rigtigt blev prioriteret i første omgang, men man havde taget hul på de andre asylansøgere, og alle skulle selvfølgelig have prøvet deres sag.

På Rasmus Nordqvists spørgsmål gentog hun sit svar fra mødets første samråd: Nej, de danske embedsmænd må ikke være og er ikke med til at bryde konventionerne.

Søren Søndergaard blev utryg, når ministeren foreslog, at fyrede havnearbejdere eller postarbejdere skulle omskoles til at behandle asylsager. At træffe afgørelse i asylbehandlinger kræver ekspertise og en vis uddannelse. Det var et reelt problem, at man ikke kunne ansætte nogen med ekspertise.

Ministeren havde nok styr på, hvornår evalueringen skulle tages op. Men det skulle jo tages op på et tidspunkt, så man kunne få svar på det spørgsmål, man havde. Ministeren sagde,

at evalueringen fandt sted løbende. Der var nogle spørgsmål om diskriminationen i lejrene, den manglende adgang til Tyrkiet og behandlingen af flygtninge i Tyrkiet, som han gerne ville have en evaluering af. Hvornår ville ministeren foreslå udvalget at tage den? Forudsætningen for aftalen var, at de her ting skulle fungere.

Rasmus Nordqvist præciserede, at han havde talt om Danmark, ikke danske medarbejdere.

Udlændinge- og integrationsministeren vidste ikke, hvorfra Søren Søndergaard fik ideen om, at det skulle være postmedarbejdere og havnearbejdere, der skulle asylbehandle. Hun sagde bare, at man måtte omprioritere økonomisk.

Angående evaluering stod der i EU-Tyrkiet-erklæringen fra den 18. marts, at EU og Tyrkiet besluttede om nødvendigt at mødes igen i overensstemmelse med den fælles erklæring fra den 29. november 2015. Så der lå ingen fast dato. Men aftalen blev monitoreret på nærmest daglig basis, og der var afrapporteringer til rådsmøderne. Hver gang ministeren holdt tale om aftalen, sagde hun, at man skulle følge reglerne, så det var ikke fordi, man læner sig tilbage.

Nikolaj Villumsen sagde, at problemet var, at Grækenland ikke må lave nyansættelser, og derfor skulle man tage nogen, der var fyret et andet sted fra, hvis man skulle have flere sagsbehandlere. Det problem opfordrede han ministeren til rejse, for det stillede Grækenland i en fuldstændig absurd situation, der skabte flaskehalsproblemet og det kaos, som ugen før førte til optøjer.

Udlændinge- og integrationsministeren takkede for rådet.

Søren Søndergaard bad ministeren komme med en indstilling til udvalget om, hvornår det ville være hensigtsmæssigt at lave en samlet evaluering af de krav, der stilles i EU-Tyrkiet-aftalen. Når ministeren tilsyneladende ikke var bekendt med, at folk bliver tilbageholdt i Syrien af tyrkiske myndigheder, var det vel, fordi der ikke havde været en evaluering af den rapport, Human Rights Watch havde lavet. På et tidspunkt blev man nødt til at evaluere og få ministerens svar på, om betingelserne for aftalen blev opfyldt.

Udlændinge- og integrationsministeren kvitterede for rådet. Kommissionen var til stede hele tiden og påtaler de ting, der måtte være. De var enige om, at tingene ikke fungerer optimalt.

Mødet sluttede kl. 16.28